

na posluhovačku a nákladem, který vyžaduje stálá služka, požadující vedle mzdy i celé stravování, tuto částku jistě převyšuje. Okolnost, že manžel žalobkyně přirozeně nemůže na ní žádati větší příspěví v domácnosti, než je s to poskytnouti podle svých nynějších sil, nemá co činiti s otázkou, zda žalobkyně může požadovati náhradu škody, která jí byla způsobena tím, že nemůže nyní domácnost zastávat bez námezdní pracovní síly.

Čís. 8697.

Vyplatil-li peněžní ústav vkladateli vklad vázaný podle § 62 (4) zákona o dávce z majetku ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n., mylně předpokládaje, že dávka z majetku byla již zapravena, jest příjemce vkladu bezdůvodně obohacen a jest berní úředník, jenž vydal peněžnímu ústavu nesprávné potvrzení o zaplacení dávky z majetku a nahradil pak peněžnímu ústavu vyplacený vklad, oprávněn, domáhati se na příjemci vkladu vrácení vyplaceného peníze.

(Rozh. ze dne 7. února 1929, Rv II 645/28.)

Spořitelna města J. vyplatila žalovanému peníze zadržené na vkladních knížkách pro dávku z majetku na základě potvrzení berní správy, jež vydal žalobce jako úředník berní správy. Později se však ukázalo, že toto potvrzení bylo dáno žalobcem neprávem, načež žalobce nahradil spořitelně peníze vyplacené spořitelnou žalovanému a domáhal se žalobou, o niž tu jde, náhrady těchto peněz na žalovaném. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** uznal podle žaloby, **o d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl.

N e j v ý š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle skutkového stavu, kterým nižší soudy nesporně zjistily, vyplatila Spořitelna města J. žalovanému na vkladní knížky jím předložené úhrnem 3.024 Kč, ježto se žalovaný při tom zároveň vykázal úředním potvrzením, jež mu žalobce jako úředník berní správy v J. vydal, že má dávku z majetku a z přírůstku na majetku zapravenou a že vklady ty jsou tedy volné, t. j. prosté věcného ručení podle § 62 zák. čís. 309/20. Tento předpoklad ukázal se však později nesprávným, neboť vkladní knížky byly svého času podle předpisu vládního nařízení čís. 110/19 k soupisu přihlášeny nynější tchýní žalovaného Kateřinou K-ovou u berního úřadu v N. a ručily příslušnou kvotou za zaplacení dávky z majetku a z přírůstku na majetku, kterou tato (K-ová) měla platiti, kterou však neměla té doby ještě zaplacenou, což přehlédli nejen žalobce při vydání úředního potvrzení, nýbrž i spořitelna při výplatě vkladů. Spořitelna města J. platila tedy žalovanému ze skutkového omylu něco, nač neměl nárok,

ježto vyplacená částka byla stížena zákonným zástavním právem pro zaplacení dávky z majetku a musela napotom býti ještě jednou bernímu úřadu v N. k jeho vyzvání zaplacená, a vznikl jí tedy podle § 1431 obč. zák. z tohoto důvodu nárok požadovati na žalovaném vrácení tohoto platu, při čemž jest arci lhostejno, zda omyl její byl omluvitelný čili nic. Spořitelna seznávši svůj omyl, vyzvala žalobce k náhradě a žalobce, uznávaje vzhledem k tomu, že ji k tomuto omylu svedl úředním potvrzením, které vydal, svou povinnost, jí tuto částku nahradil; při tom dal si však od spořitelny potvrditi tento plat a prohlásil k řediteli spořitelny, když ho tento upozornil, že může zaplacenou částku požadovati zpět na osobě, za niž dávku z majetku zaplatil, výslovně, že plat bude požadovati na žalovaném. Z toho plyne, že žalobce placením u spořitelny nezamýšlel shladiti dluh žalovanému u spořitelny, nýbrž že mu šlo jen o to, by dluh ten vykoupil a nárok spořitelny na sebe převedl a sobě náhradu zaplaceného dluhu od žalovaného jakožto dlužníka vymohl a že tento úmysl při placení k řediteli i výslovně projevil. Již toto prohlášení o sobě stačilo, by podle § 1422 obč. zák. přivodilo právní účinek, že práva spořitelny přešla na žalobce; spořitelna města J., vyzvavši žalobce k náhradě vyplacených vkladů a přijavši od něho tuto náhradu placenou výslovně jako výkup její pohledávky, byla povinna již podle zákona převésti svá práva na žalobce, také tato práva ředitelem na něho přenesla tím, že mu tímto ředitelem dala pokyny, od které osoby může si náhradu zaplaceného dluhu požadovati, při čemž jest nerozhodno, zda pokyn ředitele byl též právnicky případný čili nic. Na podstatě věci nic nemění, že se při tom nemluvalo přímo o postupu, ano z okolností zcela nepochybně vyplývá, že žalobce u spořitelny platil jen za účelem výkupu dluhu a postupu nároku na sebe a že spořitelna prostřednictvím svého ředitele s tímto postupem nároku byla srozuměna pokud se týče již podle zákona k němu bezpodmínečně byla povinna. Odvolací soud je tedy v právním omylu, když na rozdíl od správného úsudku soudu prvního má za to, že se postup nestal a vzhledem k tomu, že spořitelna, jak shora doličeno, byla k postupu již ze zákona povinna, netřeba už dále ani zkoumati, zda obstátí může i další názor odvolacího soudu, že by ředitel spořitelny sám nebyl oprávněn k tomuto postupu. Z těchto úvah bylo k odůvodněnému dovolání uznati žalobní nárok plně oprávněným v §§ 1431 a 1432 obč. zák. a bylo důsledkem toho napadený rozsudek změnití a obnoviti rozsudek soudu prvního.

Čís. 8698.

Listina, na jejímž základě má býti povolen záznam vlastnického práva pro manželku, za niž předsevzal kup manžel, musí býti podepsána manželem a musí z ní býti vidno, že byl manžel manželkou zmocněn k uzavření smlouvy.

(Rozh. ze dne 8. února 1929, R I 24/29.)